Przesyłka opłacona ryczałtem.

AIDAS

VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
eina antradieniais ir penktadieniais

DUODA NEMOKAMUS PRIEDUS
Ūkininkams — „ŪKININKĄ"
Vaikams — „VARPELĮ"

Nr. 15 | Vilnius 1938 m. birželio 21 d. | Pirmi metai

Šiame numeryje

NAUJI POLITIKOS KELIAI

Ministeris Bekas po pora kartų apsilankė Švedijoje ir Estijoje. Jis ketina netrukus vykti Latvijon. Tokios kelionės nedaromos be tikslo, turi jį, be abejo, ir min. Bekas. Išvykdamas iš Estijos, jis priėmė spaudos atstovus ir jiems pareiškė, kad Lenkija grįžtanti į Baltijos valstybes ir čia ieškanti kelių savajai politikai. Vadinas, kelionės tikslas žinomas: Lenkija ieško savo politikai pritarimo ir paramos Baltijos valstybių tarpe.

Min. Beko paskutinės kelionės proga atsiliepė Baltijos valstybių spauda ir ėmė nagrinėti Lenkijos politikos kelius ir siekius, jos pliusus ir minusus. Iš trumpų spaudos apžvalgų, kurias randame lenkų spaudoje, ir mes galime šiek tiek susivokti, kas labiausiai rūpi min. Bekui ir koks likimas laukia jojo pastangas.

Lenkijos politinė būklė nepaprastai sunki. Ji įsprausta tarp Vokietijos ir Sov. Rusijos,—dviejų galingųjų valstybių, kurių santykiai šiuo metu labai įtempti; be to, jos skiriasi visuomenine santvarka, ideologija. Lenkijos santykiai su Vokietija geri, šilti, galima sakyti, draugiški. Jau vien dėl tokių jos santykių su Vokietija santykiai su Sov. Rusija šalti, pilni nepasitikėjimo. Tačiau ir Vokietija visiškai pasitikėti negalima: Lenkija praeityje ne kartą buvo jos apvilta. Susirėmimas tarp Vokietijos ir Sov. Rusijos, atrodo, neišvengiamas, Hitleris apie tai atvirai kalba. Per tokį susirėmimą daugiausia gali kliūti toms valstybėms, kurios jas skiria. Lenkijos politikos vairuotojai su visa tai skaitosi ir prie tokio susirėmimo nenorėtų prileisti, pačiam susirėmimui norėtų pastoti kelią. Štai ta priežastis, kuri verčia min. Beką ieškoti paramos prie Baltijos jūros. Be šios priežasties netrūksta ir kitų, nemažiau svarbių.

Jau seniai žinoma, kad Lenkija norėtų sukurti Europos Rytuose tokį valstybių bloką, kuris galėtų atsispirti Vokietijai ir Sov. Rusijai, ir to bloko priešakyje pati atsistoti. Tan blokan be Lenkijos turėtų įeiti Rumunija, trys Baltijos valstybės, Suomija ir Skandinavijos valstybės. Jei toks blokas pavyktų sucementuoti, jis, iš tikrųjų, būtų žymi jėga ir to bloko valstybėms galėtų patikrinti daugiau saugumo, o jo vadui, — Lenkijai — nemaža ir kitokios naudos.

Pažiūrėkime, ar toks blokas galimas.

Lenkija ir Rumunija — sąjungininkės. Jų politikai dažnai vieni pas kitus lankosi ir vis labiau stiprina bičiulystės ryšius. Bet jas skiria jų nusistatymas Vengrijos atžvilgiu. Kaip žinia, Vengrija su Rumunija—du aršūs priešai, Lenkija su Vengrija—bičiuliai, vadinas, esama priežasčių Rumunijai nepasitikėti Lenkija ir atvirkščiai. Lenkija kivirčijasi su Čekoslovakija, o ši draugaujasi su Rumunija, — taigi ir iš čia gali kristi šešėlių į Lenkijos santykius su Rumunija.

Skandinavijos valstybės, Švedijos ministerio Sandlerio lūpomis, yra pareiškusios, kad jos galinčios bendradarbiauti su Lenkija tik Tautų Sąjungoje ir jos statuto ribose. Suomija linksta prie Skandinavijos valstybių ir nenori dėtis net su Baltijos Santarve. Į Lenkijos sumanytąjį bloką jas visas galima būtų įvilioti tik labai dideliais ir svariais pažadais.

Toliau ta pati spauda pažymi, kad Lietuva į Lenkiją žiūrinti su nepasitikėjimu. Tas nepasitikėjimas nė kiek nesumažėjęs ir po kovo 19 d. įvykių, gal dar padidėjęs. Didinanti jį ir mūsų būklė, nors mūsų reikalų Lietuvos vyriausybė, atrodo, neturėtų statyti pirmojon vieton. Latvija ne kartą buvo pareiškusi nenorą dėtis į tokį bloką. Jos spauda išrodinėjo ir išrodinėja, kad Rytų Europoje negalinti atsirasti tokia jėga, kuri ją apgintų nuo Sov. Rusijos ar Vokietijos, tad mažajai valstybei daug geriau pasilikti neutraliai. Tokios pat nuomonės yra ir Lietuvos spauda. Tik viena Estija, būdama toliau nuo Lenkijos, linkusi atsiduoti jos globai. Mat, ji tikisi, kad Lenkija stosianti jos ginti, jei ją užpultų, sakysime, Sov. Rusija. Tai vienintelė valstybė, kuri šiuo metu stotų Lenkijos kuriaman blokan be pastabų. Visos kitos galėtų prisidėti tik tuo atveju, kai būtų išlyginti visi šiurkštumai, kuriuos anksčiau suminėjome, darydami apžvalgą Lenkijos santykių su paskiromis valstybėmis.

Min. Bekas yra užsibrėžęs atlikti didelį darbą. Jo sukurtasis blokas apimtų valstybes nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Tik jo įkūrimui, kaip matėme, atsiranda daug kliūčių. Jų pašalinimui turėtų būti pašvęsta nemaža laiko ir turėtų atsirasti gabios rankos. Ar min. Bekas bus tas gabus, ištvermingas ir taktingas politikas, kuris sugebės visas kliūtis pašalinti, — pagyvenę pamatysime.

Lietuvos Lenkijos geležinkelių konferencijos

Kaip žinia, gegužės 25 d. Varšuvoje pasibaigė Lietuvos Lenkijos geležinkelių konferencija, kuri nustatė bendro susisiekimo sąlygas. Pagal pasirašytą trejiems metams sutartį, tarp Lietuvos ir Lenkijos bus normalus susisiekimas geležinkeliais ne vien diplomatams, bet ir šiaip žmonėms.

Po to Kaune įvyko Lietuvos Lenkijos geležinkelių tarifinė konferencija, kuri aptarė geležinkelių tarifų klausimą. Kauno dienraštis „Lietuvos Aidas" rašo, kad ši konferencija jau pasibaigusi. Ji parengusi Lietuvos Lenkijos tarptautinius keleivių, bagažo ir prekių tarifus ir tarnybines ir atsiskaitymo taisykles. Į keleivių ir bagažo tarptautinį tarifą įtraukta iš lietuvių pusės Kaunas, Klaipėda, Kretinga, Vievis ir visos pasienio stotys, o iš lenkų pusės įtraukta 19 stočių — pasienio ir didesnės vidaus stotys.

Prekių pervežime dalyvaus visos abejų pusių stotys. Pervežimo mokesčiai bus imami pagal kiekvienos šalies vidaus tarifus.

Į Kauną atvyko min. Škirpa

Birželio 16 dieną į Kauną pro Karaliaučių atvyko Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Lenkijai pulk. Kazys Škirpa.

Kitą dieną min. Škirpa buvo atsilankęs pas užsienių reikalų ministerį St. Lozoraitį.

Min. Škirpa Kaune mano pabūti keletą dienų.

Tai jau antras min. Škirpos atsilankymas Kaune. Kaip žinia, pirmą kartą iš Varšuvos jis buvo nuvykęs Kaunan Velykų švenčių proga.

Čekoslovakijoje grįžta ramumas

Birželio 15 d. Čekoslovakijos premjeras Hodža priėmė Sudetų vokiečių atstovus ir su jais ilgiau kalbėjosi jų tautinių reikalų patenkinimo klausimu. Vokiečių atstovai buvo pakviesti išklausyti vyriausybės atsakymą į jų memorandumą. Premjeras Hodža jiems pareiškė, kad vyriausybei įteiktas vokiečių memorandumas ir vyriausybės paruoštas tautinių mažumų reikalu statutas būsią derybų pagrindas. Vokiečių atstovai į tai premjerui nurodė, kad jų reikalavimai gyvenimiški, paremti 20 metų praktika ir siekia tik valstybės gerovės.

Po pasikalbėjimo abi pusės tyli ir nieko plačiau apie pasikalbėjimo išdavas nepraneša. Spėjama, kad derybos būsiančios dar ilgos, nes reikėsią tautinių mažumų reikalus pirma aptarti su jų visų atstovais. Lenkų spauda jau praneša, kad premjeras Hodža pasikviečęs į pasitarimą lenkų tautinės mažumos atstovus.

Vokietijos armijos vadas Vengrijoje

Birželio 15 d. į Budapeštą lėktuvu atskrido vyriausias Vokietijos kariuomenės vadas gen. Keitelis. Jis neva oficialiai revizituoja tuos Vengrijos karіškius, kurie pernai dalyvavo Vokietijos kariuomenės manevruose, bet, iš tikrųjų, aptars su jais kai kuriuos klausimus, susijusius su karo veiksmais, jei jie kiltų Padunojės srityje.

Gen. Keitelis išbus Vengrijoje 4 dienas. Per tą laiką jis turės progos susipažinti su Vengrijos kariuomenės pasiruošimu netikėtumams. Regentas Horty jį taip pat priėmė ir ilgai su juo tarėsi.

Galįs kilti muitų karas

Vokietija griežtai atsisako mokėti Austrijos skolas

Vokietijos ūkio reikalų ministeris Funkas birželio 16 d. Bremene pasakė kalbą, kurioje palietė Austrijos užtraukTų skolų grąžinimo klausimą. Jis dar kartą pabrėžė, kad Vokietija tų skolų nemokėsianti, ir pasistengė pateisinti jos žingsnį.

Skolų esama politinių ir ekonominių. Ekonomines skolas Vokietija, esą, visuomet mokėjusi, mokėsianti ir ateityje. Politinės skolos nerealios, paprastai nepakeliamai didelės ir jų niekas ir niekuomet gera valia nemokėjo ir nemoka. Austrijos skolos — politinės skolos. Pokarinės Austrijos vyriausybės nebuvo teisėtomis, jas prieš Austrijos gyventojų valią laikė valstybės nugalėtojos, jos ir skolino toms vyriausybėms, norėdamos sutrukdyti Austrijai prisijungimą prie Vokietijos. Tokių skolų Vokietija nemokėsianti, kaip nemokėjusi Anglija burų skolų jų žemes užkariavusi, Prancūzija Madagaskarą užėmusi, Jungtinės Amerikos Valstybės pietų Valstybes nugalėjusios.

Baigdamas min. Funkas pareiškė Vokietijos sutikimą bendradarbiauti ūkiškoje srityje su užsieniu, jei bendradarbiavimo pagrindan būsią padėti teisingi prekių mainai.

Funko kalba padarė blogą įspūdį Anglijoje. Laukiama, kad Anglija gali nutraukti veikiančią prekybos sutartį tarp jos ir Vokietijos. O tai jau būtų muitų karo pradžia.

Jugoslavijos premjeras Italijoje

Jugoslavijos premjeras Stojadinovičius birželio 15 d. išvyko Italijon. Serbų spauda praneša, kad jis vyksta Italijon privačiais reikalais, bet podraug neslepia, kad Venecijoje pasimatysiąs su Italijos užsienių reikalų ministeriu Ciano. Italų spauda atviresnė ir nurodo, kad per tą pasimatymą būsią paliesti politiniai ir ekonominiai klausimai. Iš politinių klausimų bene svarbiausiais būsią Čekoslovakijos reikalai ir reikalai, iškilę po Austrijos prijungimo prie Vokietijos.

Geri Italijos ir Jugoslavijos santykiai po šios Stojadinovičiaus kelionės, tenka laukti, dar labiau pagerėsią.

Lietuvos, Lenkijos ir Latvijos susisiekimas oru

Lenkijos susisiekimo oru linijos „Lot" atstovai Rygoje birželio 16 d. pasirašė su Latvija sutartį dėl susisiekimo oru tarp Varšuvos ir Rygos. Birželio 20 d. pasirašyta antra sutartis, kuria susisiekimas oru tarp Rygos ir Varšuvos praplečiamas iki Talino ir Helsinkių.

„XX amžius" praneša, kad netrukus bus pasirašyta tokia pat sutartis ir su Lietuva. „Lot" linijos lėktuvai, skrisdami iš Varšuvos Rygon, per Vilnių užsuktų Kaunan. Tuomet ir laiškai iš Lietuvos Palestinon galima būtų siųsti oro paštu. Lėktuvai iš Varšuvos išskridinėtų 10 val., iš Kauno—14 val. 30 min.

Geodezinė konferencija Kaune

Birželio 14—17 dienomis Kaune įvyko Baltijos geodezijos (žemės tyrinėjimo) komisijos konferencija, kurioje dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Anglijos, Danijos, Norvegijos, Prancūzijos, Suomijos ir Vokietijos mokslininkai. Konferenciją atidarė Lietuvos užsienių reikalų ministeris St. Lozoraitis. Pasveikinęs konferencijos dalyvius, min. Lozoraitis pažymėjo, kad lietuvių tauta ir Lietuvos Vyriausybė su labai gyvu susidomėjimu seka kiekvieną mokslo pažangą, duodančią visai žmonijai ir kiekvienai valstybei tinkamas priemones civilizacijos gėrybėms plėsti. Lietuvos vyriausybė, suprasdama geodezinių darbų didelę svarbą, tam tikslui yra sukurusi specialią įstaigą, kuri šiandien tuos darbus varo toliau.

Šios konferencijos programoje buvo pranešimai apie atliktus geodezijos darbus visose aukščiau išvardintose valstybėse, aptarti tolimesnio veikimo planai ir nustatytas kitos konferencijos laikas. Be to, konferencijos dalyviai susipažino su Kauno įdomybėmis ir dalyvavo operos vaidinime, kuriame dainavo Kipras Petrauskas.

— Siemet Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune pabaigė ir gavo diplomus 15 medicinos ir 23 dantų gydytojai.

— Šį mėnesį Prancūzijoje surengtose medžioklinio perbėgimo rungtynėse pirmą vietą laimėjo lietuvis su savo žirgu — kapitonas Andriūnas.

— Užsienio Lietuviams Remti Draugija kviečia atvykti vasaros poilsiui kitose valstybėse gyvenančius lietuvių vaikus. Šiomis dienomis iš užsienio į Lietuvą jau yra atvežta apie 70 vaikų.

— Lietuvos Valstybėje šiemet iškilmingai minimos Lietuvos garbingos praeities šventės, kurios jau įvyko Alytuje, Merkinėje, Dauguose ir Seirijuose.

— Birželio 18 d. Kauno radiofone buvo pagerbtas rašytojo-poeto Ksavero Vanagėlio atminimas. Buvo paskaita, velionies eilėraščių deklamacijos ir jo sukurtų dainų koncertas.

Joninių šventė Rambyno kalne

Lietuvos Valstybėje, Klaipėdos krašte yra garsus Rambyno kalnas, kur senovėje susirinkę to krašto lietuviai stiprindavo savo tautinius ir religinius jausmus.

Rambyno kalnas neužmirštamas ir dabar. Kasmet birželio mėnesį jame rengiama Joninių šventė. Jos metu Rambyne uždegamas aukuras. Prie jo būna vaidinimai, dainos ir žaismai.

Šiais metais Rambyne Joninių šventė bus surengta birželio 18 ir 19 d. Šventės iškilmių žymią programos dalį sudarė koncertai ir vaidinimai. Daug vietos paskirta ir dainoms, kurias atliko Klaipėdos Giedotojų Draugijos, šaulių vyrų, „Vaidilutės", „Santaros" ir vietos darbininkų chorai. Be to, dainavo ir šeši iš Didžiosios Lietuvos atvykę chorai. Visi chorai dainavo atskirai ir bendrai.

Mirė Seimo pirmin. Caras

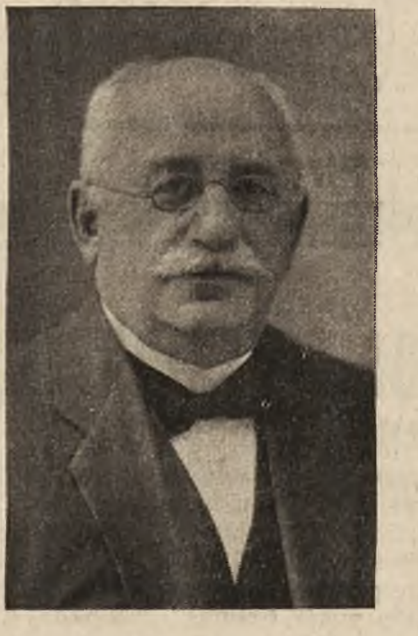
Birželio 15 d. Varšuvoje po sunkios ir ilgos ligos mirė Seimo pirmininkas Stanislovas Caras. Velionis ilgą laiką buvo Valstybės viršininko kanceliarijos vedėju ir kelis kartus teisingumo ministeriu. Kaipo žymus teisininkas, jis daug pasidarbavo teismo sutvarkymo reikalu Lenkijoje.

Naujo Seimo pirmininko rinkimai bus birželio 21 d.

A.a. Ksaveras Vanagėlis

Dėdė Vanagėlis jau nuo seniau sirguliavo. Ir nenuostabu — senatvė. Ačiū Dievui, susilaukė gražaus amželio: nuo šių metų balandžio 27 dienos pradėjo 76-tuosius metus. Kadangi Ksaveras Vanagėlis (Sakalauskas) vis negalavo, be to, spaudoje vis dažniau buvo minimi jo raštai, ryšium su žinomomis bylomis, tai ir nesistengė, kad nors kukliai būtų paminėtos jo 75 metų amžiaus sukaktuvės. Vis galvojo, kad „Gal kada vėliau..." Deja. Šio mėn. 15 dieną Ksaveras Vanagėlis jau turėjo atsiskirti su šiuo pasauliu.

Tuo būdu netekome dar vieno aušrininko ir, berods, vieno iš paskutiniųjų, nes velionis Vanagėlis buvo vienas pirmųjų aušrininkų. Tiesa, jis „Aušros" nesteigė ir gal net nežinojo, kad dras Basanavičius su būreliu savo tautiečių rengiasi leisti lietuvišką laikraštį. Tačiau, kai pirmojo „Aušros" numerio keli egzemplioriai pateko į Veiverių seminarijos rūmus, Ksaveras Sakalauskas, tuometinis seminarijos mokinys, pirmas susidomėjo nepaprasta naujiena ir buvo vienas iš uoliausių „Aušros" platintojų ir rėmėjų. Kai negalėjo remti medžiagiškai, tai rėmė „Aušrą" savo eilėraščiais, po kuriais pasirašydavo „Vanagėlio" slapyvarde.

A. † a. Ksaveras Vanagėlis.

Pažymėtina, kad tais pačiais metais, kada išėjo „Aušra", Ksaveras Sakalauskas pabaigė Veiverių mokytojų seminariją ir kartu su keliais kitais absolventais lietuviais nutarė stengtis gauti mokytojo vietą Lietuvoje, kad vietoje galėtų užsiimti ne tik mokytojo darbu. Kitaip betgi pažiūrėjo į tai rusų švietimo valdžia, kuri kažin ar nebuvo suuosčiusi, kad kaip Ksaveras Sakalauskas, taip ir kiti, baigusieji seminariją, lietuviai buvo „nieblaganadiožnyje", ir todėl nesutiko duoti jiems vietos Lietuvoje.

Susidarius tokiai padėčiai, buvo tokių, kurių vieni išvyko Amerikon, kitiems volens nolens teko dangintis į Lenkijos gilumą. Paskesniųjų tarpe buvo ir Ks. Sakalauskas, kuris lenkų tarpe dirbo beveik visą savo amžių.

Darbuodamasis toli nuo savo gimtojo krašto, Ks. Vanagėlis niekuomet nenutraukė ryšių su savo tauta. Ne tik palaikydavo lietuviškus laikraščius dar spaudos draudimo metu ir juose bendradarbiavo, bet ir Lomžoje (1905 — 1908 m.) būdamas surado lietuvių būrelį ir suorganizavo „Pagelbos" draugiją.

1906 metais Vanagėlis mėgino su kitais Lenkijoje dirbančiais lietuviais persikelti į Lietuvą, bet ir šiuo žygiu jam nepavyko: jis 1908 metais buvo perkeltas į Varšuvą. Čia, kaip matome, išgyveno 30 metų, mažiau ar daugiau domėdamasis visos lietuvių tautos gyvenimu, rašinėdamas į lietuvių laikraščius įvairius eilėraščius, daugiausia patriotiško ir pamokinančio turinio. Nemaža savo eilėraščių Vanagėlis paskyrė vaikams, kuriuos, kaipo pedagogas, ypatingai mėgo. Jiems parašė ir išleido dar prieš Didįjį karą du gražius lietuviškus pradžiamokslius.

Be to, būdamas Varšuvoje veikliai dalyvavo to miesto lietuvių kolonijos gyvenime ir daugelį metų buvo Varšuvos Lietuvių, Savyšalpos draugijos pirmininku.

Ksavero Vanagėlio raštai, kurių jis paliko poezijos ir prozos pavydale, nėra meniški. Du yra vertingiausi jo eilėraščiai: „Kur banguoja Nemunėlis" ir „Lietuvaitė". Kad jo raštai menišku atžvilgiu buvo silpni, jautė ir žinojo ir patsai autorius, kuris man pačiam ne kartą išsireiškė, esą, jis savo raštų aukštai nevertinąs, esą, padaręs, ką galėjęs, patarnavęs tautai, kaip mokėjęs.

Čia ir yra didelis aušrininko Ksavero Sakalausko-Vanagėlio nuopelnas, kurį turime įvertinti.

Tegul bus gerajam Dėdei Vanagėliui lengva Vilniaus žemelė, kurią jis pasirinko savo amžinajam poilsiui.

R. Mackevičius.

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS SPRENDIMAS

Galutinai uždaryta Lietuvių Mokslo Draugija

Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugijos veikimas sulaikytas Vilniaus Miesto Storastos p. Černichovskio sprendimu š. m. vasario mėnesį. Apeliavus Vilniaus Vaivadijos Įstaigon, š. m. kovo mėnesį Vilniaus Miesto storastos sprendimas Vilniaus vaivados p. Liudviko Bocianskio sprendimu buvo patvirtintas ir Lietuvių Mokslo Draugija buvo uždaryta. Š. m. kovo 24 dieną dėl vaivados sprendimo apeliavus Vidaus Reikalų Ministerijon, šiomis dienomis per Vilniaus Miesto Storastijos Įstaigą gautas šios ministerijos gegužės 24 dieną departamento direktoriaus p. St. Michalovskio pasirašytas raštas (Nr. AA 12/302), kuriuo pranešama, kad ministerija Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugijos apeliacinį skundą išsprendusi neigiamai ir Vilniaus vaivados sprendimą, kuriuo yra ši draugija uždaryta, patvirtinusi. Rašte pažymima, kad šis sprendimas administracijos instancijos eigoje esąs galutinis.

Vidaus Reikalų Ministerijos sprendimo motyvuose pažymima:

1) kad Lietuvių Mokslo Draugijos tvirtinimas (apeliacijos skunde), jog prieš Draugijos veikimo sulaikymą, po padarytos Draugijoje kontrolės, valdininkai yra surašę netikslų ir su faktiškąja būkle nesutinkantį protokolą, Vidaus Reikalų Ministerijos nuomone, esąs niekuo nepamatuotas, nes apeliacijos skunde nesą įrodyta, kokie iš tikrųjų yra netikslumai. Ministerijos nuomone, Draugijos valdybos tvirtinimas (apeliacijos skunde), kad valdininkas sakęs, jog protokolo pasirašymu esąs patvirtinamas tiktai pats padarytas kontrolės faktas, — esąs niekuo nepamatuotas ir nesutinkąs su tiesa,

2) kad Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugija gaudavusi iš Lietuvos Švietimo Ministerijos nurodymų ir lėšų ir tuo būdu, palaikydama ryšius su įstaiga valstybės, su kuria tuomet Lenkija dar neturėjusi nei diplomatinių nei konsularinių santykių, — savo veikimu grėsusi viešajam ramumui. Šis motyvas ministerijos rašte užbaigiamas šitaip: „Kadangi Draugijos uždarymo metu buvę Draugijoje santykiai nepakitėjo ta kryptimi, kuri ateityje neleistų pasikartoti aprašomiems reiškiniams, grėsusiems saugumui, ramumui ir viešajai tvarkai, tai Vaiv. Įstaiga pamatuotai padarė išvadą, kad tolimesnis Draugijos gyvavimas grėsia saugumui".

3) kad Lietuvių Mokslo Draugijos kasos knygą vedęs ne kasininkas, bet pirmininkas. Draugijos valdybos apeliacijos skunde nurodyta aplinkybė, kad tai buvęs Draugijos vidaus reikalas ir kad tam buvo padaryti įgaliojimai, ministerijos nuomone, esanti nepakankama, nes, esą, šioje srityje valdybos kompetencijos pakeitimas lygus esąs Draugijos statuto pakeitimui, kas, esą, jau nėra vien Draugijos vidaus reikalas,

4) kad Lietuvių Mokslo Draugijos valdyba turėjusi kas mėnuo savo dispozicijoje vieną šimtą auksinų, iš kurių nebuvę daromi atsiskaitymai, kas, esą, gali būti aiškinama nuslėpimu tikslų, kuriems tie pinigai buvę leidžiami,

5) kad Lietuvių Mokslo Draugijos valdyba vedusi dvi kasos knygas, ką, esą, pavaizduojąs faktas, jog šios Draugijos kasoje yra pažymėta, kad buvo daromi išmokėjimai „Ryto" draugijai, bet šios Draugijos kasos knygose tokių pajamų nebūta,

6) Ministerijos numone, netiesa yra, kad Draugija gaudavusi pašalpų iš Amerikos lietuvių, nes tam tvirtinimui nesą jokių įrodymų. Toliau Ministerija įteigia, kad Draugijos apeliacijos skunde nesą išaiškinta, iš kurių asmenų ji gaudavusi pinigų ir toliau pažymima, kad be valdžios leidimo ėmimas aukščiau minėtų dovanų esąs priešingas atitinkamam įstatymui,

7) kad Lietuvių Mokslo Draugija turėjusi ir platinusi nelegalius, neturinčius Lenkijoje debito spausdinius. Ministerijos rašte išvardijama: „Naujienos", „Vytauto Didžiojo 500 metų mirties minėjimas" ir „Lietuvos ežerai".

Ar po šio galutinio valdžios administracijos įstaigų sprendimo bus paskirtas Lietuvių Mokslo Draugijos turtui likviduoti valdiškas likvidatorius, panašiai kaip yra padaryta galutinai uždarius Liet. Labdarybės Draugiją, — žinių dar nėra.

Tenka patirti, kad Lietuvių Mokslo Draugijos valdyba dėl aukščiau minėto sprendimo dar kreipsis su prašymu į Aukščiausį Administracijos Tribunolą Varšuvoje.

IŠ TOLIMOS ŠALIES

Ksaveras Vanagėlis, gyvendamas toli nuo Lietuvos, dar rusų laikais yra sukūręs keletą patriotiškų dainų. Viena iš plačiau žinomų yra čia dedamoji „Iš tolimos šalies" Red.

Kur banguoja Nemunėlis
Kur Šešupė miela plaukia, —
Ten Lietuva mano brangi,
Ten širdis vis mane traukia.

Ten darželiuos pinavijos,
Ir mergelės kaip lelijos,
Ten šalelė daug geresnė
Juoda duona ten gardesnė

Žmonės tur ten gerą širdį;
Draugai mano ten beliko,
Tik vienam man vargdienėliui
Iš tenai išeit pritiko.

Ten gimtinis yra kaimelis,
Kur gyvena sens tėvelis;
Ten mergelė ir močiutė,
Ten broliai ir sesutė.

Lėkčiau, lėkčiau kad galėčiau,
Sparnus paukščio kad turėčiau:
Ten berasčiau tarp savųjų
Daug linksmybių aš saldžiųjų.

Pamatyčiau, kaip geryba
Nuo vėjelio ten jūruoja,
Ir išgirsčiau, kaip mergelės
Ten saldžias dainas dainuoja:

Aš pasveikinčiau šeimyną,
Tėvą, brolį ir kaimyną,
O pas savąją margelę
Nuraminčiau sau širdelę.

PETRAS SVYRA

NAUJI LAIKAI ATEINA

2)

— Tėve! Bet ką mes galim iš savo žemės turėti?! Juk kartais pats pasakoji, koki metai teko jums pergyventi karo ir po karo metu. Prieš karą, sakai, geriau gyvenote. O man rodos, kad ir tada negeriau gyvenote, nes jūs tada rūpinotės tik tuo, kad jums būtų tik bulvių. Visi pinigai, visas darbas ten eidavo. Nerūpėjo jums geresni rūbai, nerūpėjo knyga ir laikraštis. Gyvenote, kaip nežmonės gyvena, visai nesuprasdami, kas yra gyvenimas ir kam jūs gyvenote. Jūs norite, kad ir mes būtumėm taip prie to sklypo žemės, kaip ir jūs buvote, prirakinti. Ne! Mes norime pasiimti iš gyvenimo visa, kas mūsų jame yra!

— Oho! Kokis tu mokytas, išmintingas pasidarei, perėjis mokyklų ir visokius skyrius.

— Nesu mokytas, nes neilgai mokiaus. Bet man to pakanka ir aš tuo esu patenkintas. O, kad dabar, tėvel, tikėk man, būtų toki laikai, koki prieš karą buvo, tai mes, mano amžiaus jaunimas, perėjęs mokyklas ir skyrius, nepalyginamai geriau gyventumėm, negu jūs. Gal kada nors pamatysite.

— O! jūs tuoj čia būtumėte kalnus nuvertę! Tik visa bėda, kad neturite mokyklų ir skyrių, — lyg su pašaipa atkirto sūnui Zigmas.

— O taip! Kad būtumėm galėję ir toliau lavintis, tai mes būtumėm ką nors čia padarę — spyrėsi sūnus.

Įsikalbėję, tėvas ir sūnus ir nepastebėjo, kai motina nuėjo pirkion. Dabar tik juos atkreipė jos balsas:

— Eikite pirkion. Užvedėte labai kalbų.

— Aš einu sodžiun — pasakė keldamas vartus Jonas.

— O kur eisi?

— „Galybėn". Gal laikraščiai bus.

— Pareik nor vakarienei. O tai išeisi ir bastysies visų nakt — priminė eidamas tėvas.

— Rytoj sekmadienis. Bus laiko pasilsėti, — atsakė sūnus.

Tėvas nuėjo pirkion.

Sūnus, pasivijęs keletą bernų, nužingsniavo sodžiun.

Buvo sekmadienio pavakarė.

Visas sodžius, susirinkęs vejoje, triukšmavo. Buvo ten ir senių, ir jaunų, ir vaikų. Vieni susėdę kalbėjosi arba laikraščius skaitė, jaunimas šoko, dainavo arba sviedinį daužė, o vaikai žaidė arba pešėsi. Žodžiu, vejoje buvo gyva.

Po stora, vejos pakraštyje augančia verba sėdėjo muzikantas ir tampė armoniką. Bernai ir mergos šoko. Kai muzikantas iškilmingai suglausdavo tampytą armoniką ir su nosine imdavo šluostyti gausiai išsiliejusį kaktoje prakaitą, bernai paspausdavo mergoms rankas. Tada mergos pradėdavo dainuoti, joms pritardavo bernai. Suskambėjus dainai, triukšmas vejoje tildavo. Seniai, vaikai imdavo klausytis dainos, kurios aidai pliekėsi į visų keturių šalių sodžiaus šilus ir ten sudildavo. Visi juos, rodos, gaudydavo... Daina skambėjo ilgai, o dar ilgiau jos aidas klaidžiojo po šilus ir daužėsi į išbėgusias pušeles ir svyruojančius beržus. Visa pagaliau nutilo.

— Ė, varny! Sudrožk ant galo suktinį,—šūktelėjo Jonas muzikantui, kai daina nutilo.

Armonika sudejavo.

Paskui Joną su Prane pasileido vejoje poros šokėjų. Šoko suktinį, kol muzikantas vėl iškilmingai suglaudė armoniką. Bernai vėl paspaudė mergoms rankas.

— Dėkui, Prane. Nežinau, ar greit man teks su tavim šokti, — kalbėjo Jonas, laikydamas ją už rankos. Jie du ėjo paskui visus. Jonas lydėjo Pranę.

— Kodėl, Jonai? — paklausė ji.

— Einu prie gelžkelio.

— Dirbti?

— Aha. Per dieną apie 7 auks. galima paimti.

— Neblogas uždarbis.

— Ot, nieko sau. Vis viena namie, Prane, nieko neturiu dirbti. Mes savo ūkyje su tėvu viens-du ir baigiame. Norėjau ateiti tavo tėvui padėti, bet nedrįsau. Dar kaimynai, pagalvojau, nebūtus dalykus ims kalbėti. O tėvas tavo tai dar gal su lazda būtų tokį padėjėją išvijęs.

— Ką tu čia, Jonai, kalbi! Tave vytų mano tėvas? Galiu pradžiuginti tave...

— Kuo?

— Tėvas dažnai tave giria.

— Už ką gali mane girti? Nebent už rankas, kurios daug gali.

— Žinai, Prane, aš dažnai pagalvoju, kad taip žemės daugiau žmogus turėtum, tai, rodos, parodytum, ką gali ir moki. O pas mus dar žmonės ne visai moka gyventi.

— Tiesa tavo. Senesni užsispyrę ir nenori nusileisti.

— Na, nereikia nusiminti. Greit paimsim šeimininkavimą mes, jaunesni, — nusijuokė Jonas.

Jie sustojo prie Pranės namų.

— Tai gal neteks mums ir per šv. Joną susitikti? Tu gi Jonas...— paklausė Pranė.

— Ar aš žinau?...

— Labai noriu su tavim praleisti šitus atlaidus. Bet tiek to. Jei negalėsi, tai aš tavęs neversiu.

— Na, jei nori, Prane, tai aš ateisiu. Juk neisiu už marių dirbti. Kas man reiškia ateiti, o jei dar tu nori. Aš taip pat juk norėtau tave pamatyti.

— Tai gerai. Būtinai ateik! Aš lauksiu. Šito pavasario atlaidus praleiskim smagiai, kaip reikia jaunystėje praleisti.

— Prane, noriu tavęs vieno dalykėlio paprašyti. Bet jei tau tatai bus neparanku, tai atsakyk ir manęs nežiūrėk.

— Kokio?

— Atlankyk mano motiną. Ji dabar nelabai sveika. O juk pati žinai, kad tėvas vyriškas, tai netaip mokės. Jei turėsi minutėlę laiko kada nors, tai užbėk jos pažiūrėti. Aš jiems pinigus siuntinėsiu.

— Tai dar tau reikėjo prašyt. Pasakei ir baigta.

— Na, dar kolkas įsakinėti nedrįstu. Bet jei prašoma sutinki, tai dėkoju už tai iš anksto.

Nesinorėjo jiems šiandien skirtis. Ypatingai darėsi skaudu Pranei, kai pagalvodavo, kad Jonas išeina netrumpam ir negalės su ja dažniau matytis. Pasiguosdavo tik šv. Jono atlaidais, kuriuos tikėjosi smagiai praleisti.

Tolesnį jų pasikalbėjimą pertraukė Pranės motina, kuri pasišaukė Pranę pas save.

— Iki pasimatymo atlaiduose, Jonai, — kalbėjo atsiveikindama Pranė.

— Sudiev! Iki pasimatymo! — Jonas patenkintas nuėjo namo.

Laikas greitai bėgo.

Jonas nuo senai dirbo prie gelžkelio. Uždirbtus jo pinigus tėvai gaudavo kas pirmadienis per vieną žmogų.

Zigmas buvo parvežęs ir gydytoją žmonai. Ta palengva sveiko. Džiaugėsi širdyje Zigmas, matydamas, kad vis laimingiau jam sekasi. Visi jo reikalai pakrypo žymiai gerojon pusėn. Jis drąsiau ir su didesniu noru, išėjęs kieman, pasižiūrėdavo į krypstančią savo sodybą.

(B. d.)

Baltijos tautų bendradarbiavimo kongresas

Kaip „Aido" 14 Nr. buvo rašyta, birželio 16 dieną Rygoje prasidėjo Baltijos tautų (lietuvių, latvių ir estų) bendradarbiavimo IV kongresas. Rygos lietuvių laikraštis „Lietuvių Balsas" tą kongresą šitaip aprašo:

„Latvių žiloji sostinė, Ryga, trijų draugingų valstybių vėliavomis pasipuošusi, iškilmingai pasitiko lietuvių ir estų delegatus, atvykusius į IV Baltijos tautų bendradarbiavimo kongresą. Atvyko jų nemažai: daugiau šimto iš Lietuvos ir nemažiau iš Estijos. Atvyko daugiausia žymesni tų tautų veikėjai, nebepirmą dešimtmetį dirbą kaimyninių tautų artinimo dirbą. Iš Lietuvos: Valstybės Tarybos narys advok. J. Vileišis, Kauno burmistras A. Merkys, dir. V. Kemežys, Spaudos Fondo dir. Žygelis, not. Brazaitis, iš Biržų Dr. Mikelėnas, žurnalistas Justas Paleckis ir įvairių kultūrinių ir ekonominių organizacijų atstovai. Taip pat daug žymių asmenų randame estų delegacijoje: prof. Piips, Estų sostinės, Talino, miesto galva Uesons ir k. Svečius iškilmingai pasitiko Latvių-Lietuvių Vienybės ir Latvijos-Estijos draugijos bei kitų organizacijų atstovai.

Iškilmingas kongreso atidarymas įvyko birželio mėn. 16 d. 11 v. Latvių draugijos rūmų didžiojoje salėje, gražiai žaliumynais dekoruotoje. Scena papuošta trijų valstybių vėliavomis.

Paskirtą valandą erdvioji rūmų salė pilnutėlė svečių. Pirmose eilėse Latvijos ministeriai su užsienių reikalų ministeriu V. Munteru priešakyje, užsienių valstybių pasiuntiniai, jų tarpe Lietuvos pasiuntinio pavaduotojas J. Brėdikis, Lietuvos konsulas P. Varnauskas su žmona ir kitų valstybių konsulai, Lietuvos ir Estijos delegatai, mokslo ir meno įstaigų vedėjai ir visuomenės veikėjai.

Trimito garsai paskelbė Latvių Tautos Vado Valstybės Prezidento K. Ulmanio atvykimą. Ji pasitinka Latvių-Lietuvių Vienybės pirmininkas inž. J. Ryteris ir Latvijos-Estijos draugijos pirmininkas adv. M. Antons. M. Antons, kaip Pabaltijo tautų bendradarbiavimo biuro pirmininkas, paskelbė Kongreso prezidiumo sąstatą, kurį sudaro: Latvijos-Estijos draugijos pirmin. adv. M. Antons ir Latvių-Lietuvių Vienybės pirmin. inž. J. Ryteris — iš Latvijos; adv. J. Vileišis, Kauno burmistras A. Merkys, prof. Piips ir burmistras Uesons — iš kaimynų, generalinis sekretorius O. Nonacs ir sekretoriai: prov. Makauskas ir notaras Brazaitis — iš Lietuvos ir du iš Estijos. Kongreso dalyviai prezidiumo paskelbimą priima aplodismentais.

Kongresą atidaryti buvo pakviestas Pabaltijo tautų atstovas Tautų Sąjungoje, Latvijos užsienio reikalų ministeris V. Munters. Ponas V. Munters sveikino kongresą kaip laisvės ir kultūros manifestaciją, ilgesnėje turiningoje kalboje apibūdino trijų tautų kovas už laisvę, pastangas ant griuvėsių atstatyti nepriklausomas valstybes, pabrėžė iškovoto nepriklausomybės vaisius, kartu ir rūpestį ta nepriklausomybę saugoti, o sėkmingiau tai atlikti galima visoms trims tautoms — latviams, lietuviams ir estams susibūrus, vienai kitą remiant ir padedant. Savo kalbą ministeris užbaigė linkėjimu: Tegyvuoja laisva Latvija! Tegyvuoja laisva Estija! Tegyvuoja laisva Lietuva!

Po ministerio V. Muntero kalbos mišrus choras sugiedojo trijų valstybių himnus, po kurių sekė sveikinimai. Pirmas kongresą sveikino Rygos miesto galva R. Liepinš, Estų draugijos vardu — prof. Piips, lietuvių — Kauno burmistras A. Merkys, Lietuvių-Estų draugijos vardu — adv. J. Vileišis ir Estijos ministeris Latvijai Rebane. Ilgais, triukšmingais delnų plojimais buvo palydėta Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos sveikinimo telegrama.

Toliau sekė kalba Latvių-Lietuvių Vienybės pirmininko inž. J. Ryterio. Ji daug kuo skyrėsi nuo visų iki šiol pasakytų sveikinimų. Žilasis tautų vienybės rėmėjas perspėja latvius, lietuvius ir estus nuo gresiančio jiems pavojaus. Geriausias pavyzdys — Austrijos likimas ir kiti paskutinių laikų įvykiai. Tikriausia mūsų nepriklausomybės laida — visų trijų valstybių federacija, prie kurios skatina gerbiamas kalbėtojas latvius, estus ir lietuvius. Inž. J. Ryterio kalba rado karšto pritarimo pas visus kongreso dalyvius.

Padarius pertrauką, visi kongreso dalyviai organizuotai vyko prie Laisvės paminklo, kur susirinko tūkstantinė minia. Čia kalbą pasakė Kauno burmistras A. Merkys.

Sekančiame kongreso posėdyje Lietuvių-Estų draugijos pirmininkas, Lietuvos Valstybės tarybos narys J. Vileišis skaitė paskaitą apie Baltijos tautų laimėjimus per 20 nepriklausomybės metų. Gerbiamas prelegentas skaitlinėmis įrodė, ką turėjo latviai, lietuviai ir estai Rusijos „globojami" ir ką turi dabar. Kad pasiektus nepriklausomybės laimėjimus išlaikyti, prelegentas kvietė visas tris valstybes labiau suderinti savo ekonominę veiklą, nedaryti savitarpės konkurencijos ir stengtis visoms iš vien parduoti savo gaminius, už kuriuos užsienyje galima būtų gauti daug daugiau kaip lig šiol.

Po adv. J. Vileišio kalbos kalbėjo kooferentai ir kiti prelegentai.

Popietinio kongreso metu posėdžiavo trijų tautų įvairių organizacijų atstovai, suruošę savo konferencijas ir pavadinę jas Pabaltijo savaite. Įvyko šie posėdžiai: 1) Pabaltijo valstybių miesto sąjungos konferencija, 2) Pabaltijos spaudos antantės prezidiumo sueiga, 3) Pabaltijo Patronatų draugijos sueiga, 4) Pabaltijo valstybių sveikatos globojimo organizacijų konferencija, 5) Pabaltijo valstybių Rotary klubų konferencija, 6) Pabaltijo valstybių centralinių kooperacijos organizacijų konferencija, 7) Pabaltijo vaistininkų ir kitų. Jose dalyvavo visų trijų valstybių atstovai.

Birželio 17 d. įdomų referatą apie Baltijos tautų gyventojų prieauglį skaitė doc. Salnits. Lietuvoje gyventojų prieauglis 16 kartų didesnis kaip Estijoje ir 5 kartus didesnis kaip Latvijoje. Estijoje kasmet priauga apie $1^1/_2$ tūkstančio, Latvijoje apie 5 ir Lietuvoje apie 25 tūkstančiai. Vaikų mirtingumas didžiausias Lietuvoje. Visose Baltijos valstybėse daugiau moterų, kaip vyrų. Jų daugiausia yra Latvijoje, kur dviems tenka tris moterys. Kaip prelegentas taip ir latvių ir estų kooferentai pateikia žinių apie daromus Latvijos ir Estijos vyriausybių žygius gyventojų prieauglio pakėlimui ir Lietuvos — vaikų mirtingumo sumažinimui.

Susipažinimui su Latvija ir Estija ruošiama ekskursija per gražiąją Latgaliją į Estiją, kuri išvyks iš Rygos birželio 20 dieną 8 val. ryto. Ekskursija tęsiasi 6 dienas. Ekskursija susipažins su Latvijos ir Estijos gražiausiomis vietomis ir aplankys estų dainų šventę."

MYLIMAJAI

Aš bijau pasakyt, kaip tave aš myliu,
Aš bijau prasitart ir išreikšt negaliu,
Nes vėjelis išgirs, laimės man pavydės
Ir pasauliui garsins jausmus mano širdies!

Aš bijau pasakyt, kaip tave aš myliu,
Aš bijau prasitart ir išreikšt negaliu,
Nes aukštybėj dangaus, rodos, žvaigždės pajuos,
Ir tamsioji naktis ilgus amžius skrajos!...

Aš bijau pasakyt, kaip tave aš myliu,
Aš bijau prasitart ir išreikšt negaliu,
Nes jautrioji širdis man krūtinėj sustos,
Truks pusiau iš kančių ir tos laimės didžios!

Ks. Vanagėlio vertimas.

DĖL MŪSŲ JAUNIMO PRAMOGŲ

Dabar, vasaros metu, mūsų krašto lietuvių jaunimas labiau yra sukrutęs rengti įvairias pasilinksminimo pramogas. Gal nėra nė vieno didesnio kaimo, kur šventadieniais neįvyktų bendra jaunimo pramoga, kur mūsų jaunimas nepasirodytų su savo daina ir tautiškais šokiais bei žaismais.

Bet kas apie tai žino? Žino tik tų vietų žmonės, kur pramogos įvyksta. Spauda apie tai specialiai nerašo, nes jai apie tokias pramogas mažai tesiunčiama žinių. O taip netur̃ėtų būti.

Tiesa, mūsų jaunimas įpratęs yra rimčiau žiūrėti tik į vaidinimus. Kai būna vakarai su vaidinimais, daug atsiranda jų mėgėjų ir palaikytojų. Netrūksta jų ir korespondentų. Laikraščiai parašoma beveik apie kiekvieną įvykusį vaidinimą. Bet apie šiaip įvykstančias jaunimo pramogas nenorima nė žodžiu užsiminti. Manoma, kad tai esą visai mažos reikšmės įvykiai.

Kas taip mano, — klysta. Kiekviena jaunimo graži, kultūringa pramoga viešame kaimo gyvenime įtakos turi, ir į tai nereikėtų pro pirštus žiūrėti.

Dabar, kaip žinome, nesant kaimuose mūsų draugijų skyrių, vaidinimai rengti, daug sunkiau: tik kurnekur gaunami leidimai. Vadinasi, nesant vaidinimų daug įgija reikšmės net ir paprasčiausios pasilinksminimo pramogos. Ir jų nereikėtų ignoruoti, apie jas taip pat reikėtų laikraščiui siųsti žinias.

Kas rašyti apie tokias pramogas?

Galima rašyti visaip. Bet daugiausia dėmesio reikėtų kreipti į bendrus pasirodymus dainų, tautiškų žaismų ir sporto srityje. Pavyzdžiui, įvyksta dainavimo rungtynės: atskirai padainuoja vieno ir kito kaimo mišrūs chorai. Štai ir yra medžiagos rašyti korespondencija. Tuojau imk ir pažymėk, kiek dainuotojų buvo viename ir kiek kitame būryje. Kurias dainas dainavo vienas, kurias kitas būrys. Na ir koks buvo vienų ir antrų pasirodymas: keliais dainavo balsais, kas dirigavo ir kurios dainos klausytojams labiau patiko.

Arba įvyksta tautiškų žaismų pramogos. Daugelyje vietų mūsų jaunimas ir šioje srityje bando rungtynes. Pirmiau pažaidžia vieni, paskiau tą patį žaismą kiti. Vieni žaidžia dainuodami, kiti — pritariant muzikai. Ir paaiškėja, katrie atlieka su didesniu pasisekimu, kurie žaismai yra tinkami ir jaunimo labiau yra mėgiami. Štai ir vėl yra medžiagos kas nors parašyti.

Mūsų kaimo jaunimas mėgsta ir sportą. Suranda laisvą valandėlę laiko, žiūrėk, ir ima rungtis. Žaidžia futbalu, tinklainiu, krepšiniu, o kai kur jau pamėgina ir tenisą. Rungtynės visuomet būna gyvos, įdomios. Tad ir jos vertos pažymėti spaudoje. Apie tokias vieną kartą arba per savaitę ar per mėnesį įvykstančias rungtynes būtinai reikėtų pranešti laikraščiui. Siunčiamoje korespondencijoje galima būtų net smulkiai aprašyti rungtynių eiga ir jų galutiniai vaisiai.

Man atrodo, „Aidas", kai kurių laikraščių pavyzdžiu, galėtų įsivesti atskirą sporto kampelį, kur būtų rašoma vien apie sportą, kur būtų dedamos korespondencijos tik apie sporto rungtynes. Jaunimas tuo labiau susidomėtų ir dažniau imtųsi sporto pramogų.

Apskritai, kiekviena fizinio ir dvasinio darbo sritis tik tada pasidaro labiau gyva ir gali turėti daugiau pasisekimo, kai ji būna atliekama rungtyniavimo būdu. Vadinasi, ir mūsų dainos ir mūsų tautiški žaismai ir kitos kultūringos pramogos tik tada labiau bus įprasta ir turės didesnį pasisekimą, kai visa tai bus atliekama su noru gražiau, tinkamiau pasirodyti, kitus nurungti ir kai bus žinoma, kad apie tai dar ir laikraštyje bus parašyta.

Taigi reikėtų pamėginti. Jėgų jau turime pakankamai.

Juras.

Red. pastaba. Pritardami šiame straipsnyje iškeltam reikalui, sutinkame „Aide" įvesti atskirą sporto kampelį, kur bus dedama straipsniai ir žinios vien iš sporto srities. Be to, pakankamai duosime vietos ir kitokių pramogų aprašymams. Tik prašome apie tai iš visur siuntinėti korespondencijas.

Lietuvių kalbos skiltis

Kalbos grynumu besirūpinant

Savaime suprantama, kad siekdami grynos lietuviškos kultūros, turime visų pirma rūpintis savo gimtosios kalbos grynumu. Bet kas turi rūpintis kalbos grynumu ir jos kultūra? Ar tai yra tik kalbininkų pareiga? O, ne! *Lietuvių kalbos grynumo reikalas turėtų lygiai rūpėti visiems lietuviams.* Juk aišku yra, kad kol nebus visų bendro susidomėjimo gimtąja kalba, tai kalbininkų pastangos niekuomet nesusilauks gerų vaisių. Kalbininkų reikalas yra moksliškai, teoretiškai nagrinėti ir nustatinėti kalbos dalykus. Išitirtieji ir nustatytieji dalykai gali būti kalbininkų visuomenei perteikiami, bet jeigu visuomenė tais dalykais nesidomės ir nesistengs jų įsisavinti, tai visas darbas bus panašus į kepimą duonos be plutos. Ką gali, pav., padėti „lietuvių kalbos skiltys" laikraščiuose, jeigu tais dalykais domėsis tiktai keli, keliolika ar kelios dešimtys asmenų?

Lietuvių kalba turi būti graži, gryna, kaip krištolas. *Ne kalbininko, bet visų pirma lietuvio pareiga, kad jo kalba būtų gryna ir graži.* Jeigu lietuviškos kultūros ugdymas yra visų lietuvių bendras reikalas ir pareiga, tai jo bendresnis turėtų būti lietuvių kalbos ugdymo reikalas, nes tautos kalba yra svarbiausia tautinės kultūros žymė.

Lietuviams, gyvenantiems šiame krašte, gimtosios kalbos grynumu ypačiai reikėtų rūpintis. Tiesa, šioks toks susidomėjimas savo kalba mūsų žmonėse yra. Tačiau to yra dar maža. Savąja kalba turėtume žymiai daugiau rūpintis.

Visas mūsų kalbos gryninimo ir ugdymo darbas turėtų būti varomas trijais svarbiausiais barais. Pirmiausia vytini iš mūsų kalbos visokie barbarizmai. Kaimietis, pav., nevisada geba atskirti svetimybę nuo svetimybės, bet lietuvis inteligentas turėtų aiškiai suvokti, kur yra svetimybė, o kur grynai lietuviškas žodis. Taigi pirmutinis dalykas yra svetimybių šalinimas. Antras labai svarbus dalykas yra stiliaus taisymas. Juk dažnas ir kelių sakinėlių neįstengia padoriai lietuviškai nei pasakyti, nei parašyti. Aišku, tiek pirmu, tiek antru kalbos gryninimo atveju žmogus pats gali daugiausia padaryti. Reikia tik nuolat save kontroliuoti, sąmoningai sekti sakomuosius ir rašomuosius žodžius bei mintis.

Trečiuoju baru turi eiti taisyklingo kirčiavimo reikalai. Dar labai daug kas iš mūsų taria l i e t u v s, nors kiekvienas yra tikras l i e t u v i s, nes jaučias l i e t u v i u ir visur remia l i e t u v i u s. Visi drauge esame l i e t u v i a i, o ne l i e t u v i a i, l i e t u v i a i ar l i e t u v i a i. Daugelio dar tebetariama L j e t u v a, L i e t u v a ir L i e t u v a, nors turėtų būti tariama L i e t u v a, o s, L i e t u v a ir L i e t u v o j e. V o k i e t i s, v o k i e č i a i, l a t v i s, l a t v i a i, l e n k a s, l e n k a i, o ne v o k i e t y s, č i a i, l e n k a i. Aišku, kad ir kirčiavimas turi būti kiekvieno paties kontroliuojamas ir taisomas. Nedidelis dar nusikaltimas, jeigu kas tarmiškai kirčiuoja, vadinas, ne taip, kaip bendrinėje kalboje, tačiau nedovanotina, kai vienas kitas nukirčiuoja kad ir šitaip: b u v a u, d a r i a u, m a č i a u, n ė g a l i u, p a š a l p a, p e n k i, š e š i, s ė p t y n i, d ė v y n i, v a i k a s, d a n g u s ir p. O turi būti: b u v a u, d a r i a u, m a č i a u, n e g a l i u, p a š a l p a, p a š a l p o s arba p a š a l p a, o s, p e n k i, š e š i, s e p t y n i, a š t u o n i, d e v y n i, v a i k a s, a i, d a n g u s, a u s, d a n g u.

A. Pangonis.

KORESPONDENCIJOS

Varšuva. *Atvyko „Lietuvos Aido" korespondentas.* Po diplomatinių santykių užmezgimo Kaune leidžiamas tautiškosios minties dienraštis „Lietuvos Aidas" iki šiol Varšuvoje neturėjo savo korespondento. Varšuvos lenkų spauda visaip spėliojo, kas galėtų atvykti. Net buvo rašyta, kad vėl sugrįšiąs V. Gustainis. Tačiau įvyko kitaip. Šiomis dienomis į Varšuvą atvyko red. Leskaitis, kuris bus nuolatinis „Lietuvos Aido" korespondentas.

Be to, čia laukiama netrukus atvykstant ir Lietuvos karo atstovo, kuriuo yra paskirtas ligi šiol Rygoje buvęs Lietuvos karo atstovas pulk. Meškauskas.

×

Birželio 9 dieną Varšuvos lenkų universitete buvo apie Lietuvą skaitoma paskaita. Skaitė buvęs Kaune „Gazeta Polska" korespondentas Tadas Katelbach. Iš pradžių nesinorėjo ir tikėti, kad tai kalba tas pats žmogus, kuris pernai lapkričio mėnesį skaitė apie Lietuvą paskaitą Tautinėms Mažumoms tirti institute. Tada tas pats žmogus ir tos pačios jo lūpos apie Lietuvą kalbėjo labai nepalankiai. Dabargi tas pats žmogus Lietuvą jau gyrė.

Anot red. Katelbach'o, Lietuvos ūkio pažanga svetimšaliui imponuojanti. Žavi ir Kaunas su Klaipėda. Lietuvos piliečiai labai vertingi žmonės: jie taupūs ir sumanūs darbininkai.

Red. Katelbach'o nuomone, Lietuvoje tiktai kūryba esanti menka. Esą, pirmoji geresnė apysaka pasirodžiusi tiktai dabar, tiktai, "Altorių šešėly".

Gaila, kad p. Katelbach'as į Kauną nebuvo nuvykęs prieš keliolika metų. Iš būtų sužinojęs, kad Lietuvoje jau ir anksčiau būta nemaža vertingų lietuviškos kūrybos veikalų.

K. U.

Kretonys. Švenčionių apskr. *Nusiuntė ministeriui pirmininkui prašymą.* Kretonių kaimo lietuviai gyventojai šiomis dienomis nusiuntė Lenkijos ministeriui pirmininkui gen. Slavoi-Skladkovskiui prašymą, kuriame, remdamiesi Lenkijos Valstybės konstitucijos užtikrintomis teisėmis, prašo:

1) leisti steigti naujas lietuvių draugijas ir leisti veikti uždarytoms lietuvių draugijoms,

2) vėl atidaryti uždarytą Švenčionių lietuvių gimnaziją ir uždarytas Švenčionių „Ryto" pradžios mokyklas,

3) palengvinti žemės pirkimo sąlygas,

4) duoti galimumo lietuviams gauti tarnybas valstybinėse įstaigose,

5) kaimus skirstyti į vienkiemius valstybės lėšomis ir t.t.

Girdėti, panašius prašymus nusiuntė Varšuvon ir kai kurie kiti apylinkės kaimai.

J. Č.

VILNIAUS KRONIKA

Lietuvių Mokslo Draugija tikrai yra uždaryta

Apie Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugijos galutinį uždarymą esame pranešę š. m. birželio 3 d. „Aido" 11 nr., pasiremdami vieno Vilniaus lenkų dienraščio įsidėta žinia, nes tuo laiku Lietuvių Mokslo Draugijos valdyba dar nebuvo gavusi jokio oficialaus pranešimo. Pagaliau dabar tenka sužinoti, kad šiomis dienomis Lietuvių Mokslo Draugijos valdyba gavo per Vilniaus Miesto Storastijos Įstaigą oficialų Vidaus Reikalų Ministerijos raštą, kuriuo pranešta, kad Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugija uždaryta galutinai.

Vidaus Reikalų Ministerijos sprendimo turinys dedamas šio numerio antrame puslapyje.

Ksavero Vanagėlio laidotuvės

Šio mėn. 16 dieną Vilniuje buvo gauta žinia, kad Varšuvoje, po ilgos ir sunkios ligos, mirė aušrininkas Ksaveras Sakalauskas-Vanagėlis. Kartu buvo pranešta, kad Ks. Vanagėlis prieš mirtį išreiškęs norą būti palaidotas Vilniuje, Rasų kapinėse. Velionies šeima, pildydama jo valią, Ks. Vanagėlio palaikus šio mėn. 18 dieną atvežė į Vilnių.

Iš stoties karstas buvo nulydėtas į šv. Mikalojaus bažnyčią, kur buvo atlaikytos gedulinės pamaldos, kurių metu giedojo choras.

Į kapus Velionį palydėjo gausus vietos lietuvių būrys. Visą kelią pakaitomis giedojo choras ir griežė Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinių orkestras. Prieš karstą buvo nešama 16 vainikų (9 iš Varšuvos ir 7 iš Vilniaus), kurių tarpe ypatingai gražiai išsiskyrė Lietuvos ministerio K. Škirpos vainikas.

Prie kapo kun. K. Čibiras pasakė gražų pritaikintą pamokslą, primindamas Velionies nuopelnus lietuvių tautai.

Ks. Vanagėlis palaidotas Rasų kapinėse, vadinamajame „Literatų kalnelyje".

×

A. a. Ksavero Vanagėlio laidotuvių proga „Aido" redakcija gavo iš Kauno tokią Lietuvių Rašytojų Draugijos telegramą:

„Negalėdama dalyvauti Ksavero Vanagėlio laidotuvėse, kartu liūdi su broliais vilniečiais prie lietuvių tautos poeto aušrininko kapo — Lietuvių Rašytojų Draugija."

Dėl Vytauto Didžiojo gimnazijos teisių

Kaip žinia, Vytauto Didžiojo gimnazija, kuri yra vienintelė šiame krašte lietuvių vidurinė mokykla, neturi valstybinių gimnazijų teisių ir todėl jos mokiniai turi laikyti egzaminus nelengvomis sąlygomis.

Šiomis dienomis kai kurie lenkų ir rusų laikraščiai yra paleidę žinią, esą, švietimo valdžia Vytautauto Didžiojo gimnazijai suteikusi teises. Kai kurie laikraščiai net buvo pažymėję, kad gimnazija jau esanti gavusi tuo reikalu ir atitinkamą raštą.

Mes betgi šiuo reikalu pasiteiravę sužinojome, kad Vytauto Didžiojo gimnazija Vilniuje iki šiol apie teisių suteikimą dar nėra gavusi jokio oficialaus pranešimo.

Šukonfiskuotas „Aido" 14 numeris

Vilniaus Miesto storastos sprendimu, „Aido" 14 nr. sukonfiskuotas už vedamąjį straipsnį, pavadintą „Du dekanai, du kapelionai ir du kunigai".

Ištardyta M. Šlapelienė ir dr. J. Šlapelis

Teko sužinoti, kad prieš kelias dienas Vilniaus Apygardos teismo tardytojas p. Gožuchovskis ištardė M. Šlapelienę, o birželio 18 d. ir jos vyrą kalbininką dr. Jurgį Šlapelį. Tardė dėl jų knygyno archyvo, kuris buvo iš jų paimtas praėjusių metų pabaigoje po padarytos jų knygyno sandėlyje kratos.

Religinė akademija

Šv. Mikalojaus parapijos klebono kun. K. Čibiro rūpesčiu praėjusį sekmadienį šios parapijos salėje buvo surengta Šv. Jėzaus Širdies garbei religinė akademija. Jos programoje buvo kun. K. Čibiro prakalba, E. Paukštės paskaita, mokinių deklamacijos ir J. Siniaus vedamo choro giesmės. Akademija praėjo rimtoje, pakilioje nuotaikoje.

Mirė kalvinų superintendentas M. Jastrzębskis

Naktį birželio 15 d. mirė Vilniuje evangelikų reformatų (kalvinų) vyriausis dvasininkas-superintendentas Mykolas Jastrzębskis. Į jo laidotuves iš Lietuvos atvyko Lietuvos kalvinų vyriausias dvasininkas prof. Jokūbėnas.

Laidotuvės buvo birželio 15 d. Pažymėtina, kad šio velionies Vilniuje buvimo metu tarp Vilniaus ir Biržų (Lietuvos Valstybėje) evangelikų reformatų buvo palaikomi glaudūs ryšiai visą laiką. Jų bendradarbiavimo nesutrukdydavo nė administracijos linijos suvaržymai.

Žodis Vilniaus radiofonui

Vilniaus radiofonas dažnai savo programoje duoda mūsų krašto liaudies dainų ir muzikos. Tarp kitko neretai duoda ir lietuviškų liaudies šokių muzikos bei dainų, kurių tekstai būna išversti lenkų kalbon. Nesuprantama tačiau kodėl, kai dainuojama išverstos į lenkų kalbą lietuviškos dainos ar kai grojama lietuviški šokiai, niekuomet nepažymima, kad tai yra lietuvių liaudies dainos ar muzika? Argi nepatogu pasakyti, kad tos dainos yra lietuviškos, o kitos gudiškos ar kitokios? Gal būt, ir klausytojams tatai būtų įdomu žinoti. Reikėtų čia pagaliau laikytis ir tam tikro nešališkumo. Pavyzdžiui, praėjusį šeštadienį (VI.18 d.) 20 val. buvo duodama šio krašto liaudies dainų ir muzikos. Buvo padainuota ir kelios lietuviškos į lenkų kalbą išverstos dainos („Tekėjo saulelė pro debesėlį" ir kitos), bet nieko nepranešta, kad tai buvo lietuviškos dainos. O sekmadienį (VI. 19 d) 9 val. tarp kitko buvo „pagrotas" lietuviškas suktinis, bet taip pat nepažymėta, kad tai yra lietuvių tautinis šokis.

Vadinas, šitaip reprezentuojama regionalizmas? Mes taip pat pritariame regionalizmo propagavimui, tačiau norėtumėm, kad jis būtų prideramai rodomas. Kitaip sakant, norėtumėm, kad regionalizmas atitiktų tikrąjį šio krašto kultūrinį vaizdą, nenuslepiant nei vienos tautybės. Kas lietuviška, turi būti pažymima, kad tai yra lietuviška.

Redakcijos atsakymai

Jonui. Negalėsime įdėti. Prašome parašyti apie ką kita.

Kostei. Prašom rašyti, įdėsime ir moterų reikalais.

IEŠKAU

savo tėvo Jono Šutavičiaus ir sesers Stanislovos Šutavičiūtės, kurie 1919 metais gyveno Vilniuje, Žydų gatvėje.

Kas žinotų, kur šie asmens gyvena, prašau pranešti šiuo adresu.

Elena Šutavičiūtė
Suomių g. 28-1. Kaunas-Šančiai.

Trumpos žinios

— Birželio 15 d. Švedijos karalius Gustavas V šventė 80 metų amžiaus sukaktuves. Į Stokholmą atvyko Danijos ir Norvegijos karaliai ir Suomijos prezidentas. Be jų iškilmėse dalyvavo daug karališkos giminės narių. Ta diena Švedijoje virto tautos švente, nes švedai, net ir socialistai, savo karalių nepaprastai gerbia ir myli. Iškilmės tvers kelias dienas.

— Naujoji valdžia Austrijoje labai spaudžia ten gyvenančius žydus. Šie norėtų iš jos išemigruoti, bet jų niekas nenori įsileisti. Net Egiptas sutiko priimti tik 6 žydų šeimas.

— Indijoje šiaučia kolera. Jau žuvo per 14 tūkstančių žmonių. Kova su liga labai sunki, nes indų papročiu numirėliai metami į vandenį, į upes.

— Turkija šiuo metu tariasi su Balkanų valstybėmis dėl turkų atgabenimo iš tų valstybių Turkijon. Prieš tai turkai ir patys grįždavo savo senojon tėvišken, bet dabar po derybų tas grįžimas turėsiąs eiti daug sparčiau.

— Vienoje Dievo Kūno iškilmėse pirmą kartą nedalyvavo valdžios atstovai. Nedalyvavo ir kariuomenė, kareiviams buvo leista dalyvauti paskirai.

— Anglijoje subruzdo katalikai, kai paaiškėjo, kad kataliko nenorima paskirti radijo vedėju vien todėl, kad jis katalikas. Kaip matome, ir ten dar nėra visiškos lygybės.

— Švietimo ministeris Swientoslavskis vieši Rumunijoje. Jis ten priimamas vaišingai ir jau suspėjo apsilankyti keliose mokyklose.

— Amerikos kongresas paskyrė milžiniškas sumas viešiesiems darbams. Tai daroma tam, kad bedarbiai gautų darbo ir kad pagyvėtų ekonominis gyvenimas. Tačiau laukiama, kad Amerikos doleris dar labiau krisiąs. Londono biržoje už dolerius išpirkta aukso už 10 milijonų svarų sterlingų. Aukso vertė per tai pakilo.

Ištardė mūsų laikraščio redaktorių

Birželio 17 d. Vilniaus neviešosios policijos įstaigoje buvo ištardytas „Aido" atsakingasis redaktorius Liudvikas Cicėnas. Jis buvo apklaustas dėl „Vilties" laikraščio, kuris buvo išleistas ir sukonfiskuotas š. m. balandžio mėnesį.

Padėka

Visiems, kurie parodė mums tiek daug širdies, pareiškė užuojautos ir suteikė pagalbos lydint į amžinojo poilsio vietą brangius mūsų vyro, tėvo ir dieduko a. a. Ksavero Sakalausko - Vanagėlio palaikus, iš širdies gilumos nuoširdžiai dėkojame, o ypač Varšuvoje kun. Venciui, min. K. Škirpai, Lietuvos Pasiuntinybei, Varšuvos lietuvių kolonijai ir Vilniuje — kun. K. Čibirui, Vilniaus lietuvių visuomenei ir jaunimui. Jutome, kad visa tai buvo atlikta gražiai ir darniai. Susižavėję reiškiame savo nuoširdžią padėką.

Žmona, duktė, žentas ir dukraitė.

BIRŽELIO 26 D. (Sekmadienį)

Dūkšto parapijos jaunimas Driškūnų kaime

rengia

VAKARĄ,

Programoje:

1) drama „Šv. Akvilinos mirtis", 2) vieno veiksmo juokai „Jubiliejus", 3) liaudies dainos.

Pradžia 19 val.

Vakaro pelnas skiriamas parapijos bažnyčiai taisyti.

Rengėjai.

Su komunistais darbas negalimas

Jie pirmon vieton stato partijos reikalus

Birželio 16 d. Prancūzijos parlamente buvo kruvinų susirėmimų. Juos sukėlė komunistų atstovai. Tokie susirėmimai Prancūzijos parlamente, kas tiesa, ne naujiena ir į juos pačius paprastai nedaug dėmesio tekreipiama. Pakalbama dažniausiai apie jų priežastis.

Raudonoji Ispanija žūna. Komunistams tai didelis smūgis ir jie stengiasi ją gelbėti. Prancūzijos komunistai ypač tuo reikalu rūpinasi. Kai Prancūzijos parlamentas šiuo metu susirinko trumpai sesijai, jie pasiryžo jos metu priversti vyriausybę įsikišti Ispanijos karan raudonųjų naudai. Birželio 16 d. jie ne tik kėlė įvairius socialius klausimus, bet pareikalavo iš vyriausybės nesilaikyti neutralumo. Dešinieji pradėjo prikaišioti komunistams nemalonius daiktus. Komunistai įnirto ir, kai pertraukos metu atstovai ėjo į kuluarus, puolė mušti dešiniuosius. Keturi atstovai buvo sukruvinti, mušeikas turėjo raminti parlamento sargai.

Birželio 17 d. parlamentas reikėjo vėl paleisti atostogauti.

Ramiųjų prancūzų tarpe pradeda plaktis mintis, kad šis parlamentas nesugebėsiąs dirbti naudingo darbo ir kad reikią galvoti apie jo paleidimą ir naujų rinkimų paskyrimą.

Abisinai negali užmiršti savo pažeminimo

Abisiniečiai negali sutikti su likimu, kurio jie susilaukė po karo su Italija.

Birželio 15 d. Ryme, toje aikštėje, kurioje stovi Jūdo Liūto paminklas, atgabentas iš Adis-Abebos, įvyko kruvinas susirėmimas tarp vieno abisiniečio ir kelių italų. Tas abisinietis, matyt, neseniai atvykęs Ryman ir pamatęs Abisinijos didingumo simbolį, puolė prieš paminklą ir garsiai pradėjo melstis ir prašyti Dievą nubausti Abisinijos kankintojus. Buvęs ten pat vienas italas kariškis pradėjo abisinietį malšinti. Tuomet šis, išsitraukęs iš po skverno kardą, puolė italą ir sunkiai sužeidė. Jis sužeidė ir dar du atbėgusius italus policininkus. Trečiasis policininkas buvo priverstas šauti į abisinietį, nes ir jam jis grasė kardu. Visi keturi sužeistieji buvo nugabenti ligoninėn.

KARAS KINIJOJE

Japonai sulaikyti

Ko kiniečiai nesugebėjo padaryti ginklu, tą jie pasiekė, paleisdami Geltonosios upės vandenis į tas vietas, kurias užėmė japonai. Kiniečiai, kaip žinome, išardė pilimus, kurie sulaikydavę Geltonosios upės vandenis ir užliejo didžiausius plotus. Potvynyje, tiesa, žuvo apie 300.000 kiniečių, bet nemaža žuvo ir japonų. Japonai priversti buvo sustoti, kai kur net pasitraukti atgal. Japonai buvo mėginę taisyti pylimus, bet kiniečiai pradėjo šaudyti į atsiųstus inžinierius ir darbininkus.

Čankaišekas pareiškė, kad jis tą pat padarysiąs ir su Mėlynosios upės pylimais. Hankau jis pasiryžęs geriau paskandinti, negu atiduoti jį sveiką priešui. Gyventojai — jų per 700.000, būsią evakuoti.

Kiniečių atkaklumas ir didvyriškumas paveikė japonus. Jie jau darosi nuolaidesni. Japonų užsienių reikalų ministeris per pasikalbėjimą su vienu amerikiečių laikraščio korespondentu pareiškęs, kad jis tikisi netrukus karą su Kinija baigti geruoju ir po to neskišti į jos vidaus reikalus.

KARAS ISPANIJOJE

Nacionalistai eina toliau

Prie Kastelono nacionalistai buvo ilgėliau sulaikyti. Vyriausybininkai tą miestą atkakliai gynė ir vėliau, kai miestas iš jų buvo atimtas, nenorėjo prisipažinti prie pralaimėjimo. Dabar nacionalistai keliasi per upę Mihares ir, kaip praneša prancūzų laikraščių korespondentai, eina toliau Valencijos kryptimi.

Valencijoje gyventojų tarpe kilo panika. Iš pradžios buvo norėta evakuoti gyventojus ir valdžios įstaigas į Murciją, bet vėliau Valencijos diktatorius nutarė gintį miestą. Seniai ir vaikai skubiai kasa kariuomenei pozicijas, skubiai taisomos ligoninės privačių asmenų namuose. Iš Barcelonos į pagalbą buvo atsiųsti keli laivai. Nacionalistų lėktuvai vieną jau nuskandino, kitus apgadino.

Smarkių kautynių būta ir šiaurėje prie Pirėnejaus kalnų. Čia nacionalistai sunaikino visą vyriausybininkų diviziją; jos tik likučiai suspėjo pereiti Prancūzijon ir ten pasislėpti.

Gandai apie paliaubas.

Užsienio spaudoje pasirodė žinių, kad netrukus abi kariaujančio pusės bus prispirtos padaryti paliaubas. Prie paliaubų jas, esą, verčianti Anglija, kuriai rūpi kuo greičiausiai nuraminti Ispaniją. Ji dėlto ir nesiimanti griežtesnių priemonių už jos laivų skandinimą prie Ispanijos pakraščių.

Prancūzija taip pat pasidarė nuolaidesnė ir ėmėsi stropiau daboti sienos su Ispanija. Ji čia bene atsiuntė 30.000 armiją dabotį tvarkos pasienyje, nes bėgliai iš raudonosios Ispanijos pradėjo skriausti prancūzus.

„AIDO" REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA:
Wilno, ul. Dąbrowskiego 5 — 1.
Administracija priima nuo 9 iki 13 val.

REDAKCIJA gaunamus straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintų korespondencijų ir smulkesnių straipsnių redakcija nesaugo.
Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams — 3 auks. Užsienyje — 2 doleriai.
Atskiro numerio kaina 10 skatikų.
Skelbimų kaina: tik ketvirtame puslapy 20 skatikų už eilutę.

Leidėjas ir atsak. redaktorius **Liudvikas Cicėnas.**

„RUCH" spaustuvė, Tatarska 6. Telef. 21-83.